

ἐμμένων εἰς τὰς παραδόσεις τῆς παλαιότερας, ἀλλὰ καὶ καλλιτέρας ζωγραφικῆς, μᾶς δίδει πίνακας οἱ ὅποιοι ἀπειθύνονται τὸσον εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ καλοῦ, ὅσον καὶ εἰς τὴν ψυχικὴν διαίσθησιν.

—Ο κ. Φερεκῦδης, ζωγράφος θετικὸς, δεινὸς εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν λεπτομερειῶν, Ἑλληνικώτατος τὴν ἔμπνευσιν. Καὶ ἡ φύσις μὲ τὰ γραφικὰ τοπεῖα διαφόρων μερῶν καὶ ἡ προσωπογραφία καὶ αἱ χωρικά ἐνδυμασίαι—τόσαι ἀντιθέσεις θεμάτων εὔρον εἰς τὸν χρωστήρα του ἓνα δεξιὸν ἐρμηνευτήν. Ἀναμφισβήτητος ἡ ὑπεροχὴ του εἰς τὰς ἀντιγραφὰς τῶν Βυζαντινῶν τοιχογραφιῶν, ἃς πανομοιότυπῳ ἀναπαριστᾷ εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀμφιδάλῃ τις ἂν πρόκειται περὶ ἀντιγραφῆς. Ἡ τοιαύτη ἀντιγραφὴ εἶνε μίᾳ εἰδικότης, δι' ἣν χρειάζεται, ἢμπορεῖ νὰ εἴπῃ τις, ἰδιοφυΐα. Αὐτὸς, ὁ κ. Πελεκάσης καὶ ὁ κ. Π. Ζωγράφος εἶνε οἱ σωτηρὲς τῆς ἐκκλησιαστικῆς τέχνης.

—Ο κ. Τόμπρος καὶ τὸ ζεύγος Στεφανοπούλου ἔκαμαν μίαν ἐκθεσιν μοντέρνων ἔργων. Ο κ. Τόμπρος κυριαρχεῖ μὲ τὸν ἀνδριάντα τοῦ Κανάρη, Παρὰ τὰς ἐπιφυλάξεις ἃς δύναται τις νὰ ἔχῃ καὶ διὰ τὴν ἀνταισθητικὴν στάσιν τοῦ ἥρωος, ἔοιμου νὰ ρίψῃ τὸ ἔναυσμα τῆς ἀνατινάξεως, καὶ διὰ τὴν δυσαναλογίαν τῆς κεφαλῆς ἂν φαντασθῶμεν τὸ ἔργον εἰς τὴν ὑψηλὴν θέσιν δι' ἣν προορίζεται—εἶνε ἐν τούτοις ἔργον ἐπιβλητικόν.

Αἱ χρωματογραφίαι Στεφανοπούλου μᾶς ἔκαμαν νὰ τὰς ἀντιπαρέλθωμεν ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον. Ἐντύπωσιν κάμνουν διὰ τὴν ἀφθονίαν

τοῦ χρώματος, ἀλλὰ τὴν ψυχικὴν καὶ τεχνικὴν ἀντίληψιν τοῦ θεατοῦ ἀφήνουν ἀσυγκίνητον.

—Ἡ δεσποινὶς Ἑλένη Ἡλιάδου ἐξέθεσε μίαν σειρὰν ἔργων, ἀξίαν ἐκτιμήσεως τε-
δοχι μόνον διὰ τὴν ποικιλίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν τεχνικὴν ἀπόδοσιν. Παρήλασεν ἡ Κωνσταντινούπολις μὲ τὰς τὸσον ἐνδιαφερούσας ἀπόψεις τῆς. Μία ἐκθεσις ποῦ δὲν ὁμοίᾳζε μὲ καμμίαν ἄλλην ἀπὸ τὰς πολλὰς ποῦ ἔγιναν ἐφέτος. Ἀτυχῶς δὲν εἴλκυσε ὅπως ἔπρεπε τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ. Ἐνδεικτικὸν τῆς φιλοτεχνίας του...

—Ἀφήσαμεν τελευταίους δύο ζωγράφους, τὸ πρῶτον ἐμφανιζομένους εἰς ἰδίᾳς ἐκθέσεις. Ο κ. Δανιὴλ μὲ τὰ τοπεῖα τῆς Αἰτωλοακαρνανίας καὶ τὰ σκίτσα του, δίδει πολλὰς ἐλπίδας ἀναδείξεως.

Ο κ. Ἐ. Γιανναράς ἐπέδειξε πλουσιωτέραν σειρὰν ἔργων. Εἰς ὅλα τὰ εἶδη ἡττολήθη, ἀλλὰ κυρίως ἀναδείκνυται εἰς τὴν σύνθεσιν. Αἱ περισσότεραι ἐκθέσεις ζωγραφικῆς περιλαμβάνουν, κατὰ πλειοψηφίαν ἀπόλυτον, τοπεῖα. Συνθέσεις, σκηναὶ τοῦ καθημερινοῦ βίου, ἡ ἀγροτικὴ ζωὴ, τὰ ἱστορικὰ ἐπεισόδια εἶνε σπάνια, ὡς ἐκ τῶν τεχνικῶν δυσχεριῶν. Διότι εἰς ἓνα πινάκα συνθετικὸν δὲν ἀρκεῖ ἡ παρατήρησις ἢ ἡ ἀκριβὴς ἀπόδοσις μιᾶς ἀπόψεως. Ἀπαιτοῦνται ἐν συνδυασμῷ καὶ ἄλλαι ἀρεταί, αἱ ὅποια δὲν εἶνε εὐκόλουν νὰ ἐκδηλωθῶν. Ο κ. Γιανναράς εἰς τὰ σκίτσα του δεικνύει τάσεις συνθετικῆς ἀξίας. Ἀς ἐπιμένῃ, ἃς μελετήσῃ, ἂν ἢμπορεῖ ἃς φύγῃ διὰ τὴν Εὐρώπην. Ἀσφαλῶς θ' ἀναδειχθῇ.

Κ.

ΤΑ ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΘΕΑΤΡΑ

Ἐξ Ἑλλήνων συγγραφέων ἰσάριθμα πρωτότυπα ἔργα παρεστάθησαν καθ' ὅλην τὴν θερινὴν περίοδον—δράματα καὶ κωμῳδία. Ὅλγα, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψει ὅτι δέκα Θέατρα εἰργάζοντο ἐπὶ ἑξ μῆνας. Ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν κανὼν δὲν ἔκαμε μεγάλην σειρὰν παραστάσεων, ὥστε νὰ συναγωνισθῇ πρὸς ξένα ἔργα, κρατήσαντι ἐπὶ ἑβδομάδας τὸ πρόγραμμα.

Τοῦ κ. Συναδινοῦ ὁ «Καραγκιόζης», ὅστις τὸ πρῶτον ἐφανίσθη εἰς Αἴγυπτον, εἶνε ἔργον ἀρχετὰ χαρακτηριστικόν, ἀναγόμενον εἰς τὰς γενικωτέρας ἐπιβολῆς ἡθογραφίας, ὡς λ. χ. ὁ Γελωτοποιὸς τοῦ Βασιλέως.

Ο συγγραφεὺς γνώστης τῆς σκηνῆς ἐπραγματεύθη τὸ θέμα δεξιῶς, εἶχε δὲ τὸ εὐτύχημα νὰ ἐνσαρκωθῇ τὸν Καραγκιόζην—ἄσχετον πρὸς τὸν γνωστὸν ἥρωα τοῦ λαϊκοῦ θεάτρου—ἡ κ. Κοτοπούλη, ἓνας ἀληθινὸς θεατρικὸς Πρωτεύς.

Καὶ δύο ἄλλα ἔργα τοῦ ἰδίου «Ἐσὺ φταῖς» καὶ «Ψέμμα καὶ πάλι ψέμμα» ἐμφανίζουν τύπους κοινωνικούς, διαγραφόμενους μὲ πολλὴν παρατηρικότητα. Τὸ δεύτερον ὑστέρησεν τοῦ συγκρίσει πρὸς τὴν ἔχουσαν τὴν αὐτὴν Ἀμερι-

κανικὴν ὑπόθεσιν κωμῳδίαν «Μπόμπυ πὲς τὴν ἀλήθεια».

Ο κ. Μωραϊτίνης, εἶνε ὁ εὐφυέστερος σατυρῆς εἰς τὸ Ἑλλ. θέατρον. Εὐθυμος, δητικὸς χωρὶς νὰ καταφεύγῃ εἰς τὸ σόκιν, μὲ λεπτότητα παρωδεῖ τύπους καὶ συνθεσίας, μᾶς κάμνει νὰ τὸν παρακολουθοῦμεν πάντοτε εὐχαρίστως. Χάριν μιᾶς εὐφυολογίας, μιᾶς ἀπροόπτου ἄλλα σπινθηροβόλου παρεμβάσεως ἀμελεῖ τὴν πλοικὴν, δὲν προσέχει εἰς τὰς λεπτομερείας, ἀδιαφορεῖ διὰ τὴν σκηNIKὴν οἰκονομίαν. Εἶνε τοῦτο ἀδυναμία συγγραφικὴ ἢ ἀπροσεξία; Οὔτε τὸ ἓν, οὔτε τὸ ἄλλο.

Ο κ. Μωραϊτίνης γράφει τὸ θεατρικὸν ἔργον, ὅπως θὰ ἔγραφε ἓνα χρονογράφημα χιόνιμο-
στικὸν ἢ ἐν σατυρικὸν διήγημα. Κατὰ μέρη λαμβανόμενον τὸ «Ταξιδίον εἰς τὴν σελήνην» μᾶς δίδει σκηνὰς ωραϊοτάτας, ἐπεισόδια χαριτωμένα, τύπους σπαρταριστοὺς ὅσους ἢ φιλολογοῦσα κυρία, τὴν ὁποία νὰ γελωτοποιεῖ ἀνικτιομόνως, καὶ ὁ Ἱερογιάτης. Οἱ κριτικοὶ ὅμως τὸν παρεξήγησαν.

Κάποιος δὲν εὔρε εἰς τὸ ἔργον τοῦ κ. Μ.

τόν...Μολιέρον καὶ ἓνας ἄλλος, θρυλικὸς διὰ τὰς φλυαροὺς παραδοξολογίας του, ἀνεκάλυψε ὅτι διὰ τοῦ ἱεροψάλτου, τοῦ κακοποιούντος τὰς Μούσας, προσβάλλεται τό... θρησκευτικὸν αἴσθημα, Ἀναμένομεν ἀπὸ τὸν πνευματώδη συγγραφέα νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς εὐκαιρίας, παρουσιάζων προσεχῶς εἰς μίαν φάρσαν ἓνα κριτικὸν καὶ μίαν... κρητικὴν, συζητοῦντας περὶ τῆς αἰσθητικῆς τοῦ Καραγκιόζη τῆς Δεξαμενῆς.

Ὁ κ. Μελάς, ὁ δυνατώτερος τῶν θεατρικῶν συγγραφέων, εἶχε γράψῃ πρὸ καιροῦ τὸν «Γάμον τῆς Ὀλγας». Ἥλλαξε τὸν παλαιὸν τίτλον καὶ τοῦ ἔδωκε τὸ ὄνομα «Μιὰ νύχτα-μιὰ ζωὴ». Ὁ κ. Μελάς εἶνε κοινωνιολόγος, θέτει ἠθικὰς ἀρχὰς εἰς τὸ ἔργον του καὶ παρουσιάζει μίαν κόρην φεμινίστριαν, παρήκοον, προσδενομένην εἰς ἓνα παραδοῦχον, διὰ νὰ καταδείξῃ πῶς τὰ κορίτσια παρασυρόμενα καταστρέφονται. Εὐτυχῶς παρὰσχευάζει μίαν εὐχάριστον λύσιν διὰ τῆς παρεμβολῆς ἑνὸς καλοκαγάθου, ἴσως ὑπὲρ τὸ δέον, νέου ὅστις μὴ δίδων σημασίαν εἰς τὸ παραστράτημα τῆς χειραφετημένης, ζεύγνυται αὐτὴν ἰσοβίως διὰ τῶν δεσμῶν τοῦ γάμου.

Ὁ κ. Μελάς εἰς τὰ ἔργα του ἔχει «θέσεις» παρουσιάζει τὰ ἐλαττώματα τὰ ὁποῖα κατατρύχουν τὴν κοινωνίαν μας καὶ διδάσκει ἀπὸ σκηνῆς, ἀποκαλύπτων αὐτὰ. Τὸ νέον ἔργον δὲν εἶνε βέβαια ἀνώτερον, ὥς ἀνεμένετο, τοῦ «Ἀσπρου καὶ Μαύρου», ἀλλ' ἔχει μίαν κεντρικὴν ιδέαν, ἡ ὁποία ἐξελίσσεται μὲ τὴν διακρίνουσαν τὸν συγγραφέα τέχνην.

Ὁ κ. Χόρν ἐξακολουθεῖ τὰς λαϊκὰς ἡθογραφίας. Μετὰ τὸ «Φιντανάκι» μᾶς παρουσίασε τῆς «Γειτόνισσες». Μία ἀποτυχία ἀπὸ πάσης ἀπόψεως. Καὶ αἱ Γειτόνισσες, ἀποπειραθεῖσαι ν' ἀνέλθουν καὶ φλυαρήσουν ἐπὶ σκηνῆς, ἐπανῆλθον εἰς τὴν συνοικίαν τῶν...

Ὁ κ. Γρ. Ξενοπούλος ἐσχέθη μίαν πρωτοτυπίαν. Νὰ συνδυάσῃ τὸ θέατρον μὲ τὸν κινηματογράφον. Τολμηρὸς νεωτερισμός. Ἐπρόκειτο νὰ θυσιάσῃ μίαν πλοκὴν, τὴν συνοχὴν μιάς ὑποθέσεως ἐκτυλισσομένης ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ εἰς τὸ μυθιστόρημά του «Ἡ Τρίμορφη γυναῖκα» καὶ νὰ μᾶς δώσῃ κομμάτια ἀπὸ τὸ ἔργον του, ἀσύνδετα.

Ἐὰν προσθέσῃ τις καὶ ἐν ἀναπόφευκτον μειονέκτημα, τὴν ἔλλειψιν σκηνογραφίας, καὶ κάποιαν ἀπειθαρχίαν τῶν ἡθοποιῶν πρέπει νὰ εἶνε πολὺ εὐχαριστημένος ὁ συγγραφεὺς διότι παρ' ὅλα αὐτὰ, τὸ ἔργον του ἤρесе καὶ ἠρίθμησε ἀρκετὰς παραστάσεις. Μένει πάντοτε ὁ δημοφιλέστερος τῶν θεατρικῶν συγγραφέων.

Μετὰ τοὺς πολαιμάχους, εἰς νέος συγγραφεὺς, πλήρης ζωῆς καὶ ρεαλισμοῦ, ὁ κ. Κ. Μπασιᾶς. Τὸ «Πουλὶ τῆς νύχτας» εἶνε μία δραματικὴ εἰκὼν μᾶλλον, ληφθεῖσα ἀπὸ τὴν τραγωδίαν τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου. Εἰς τὴν α'. πράξιν μᾶς μεταφέρει εἰς ἓν καταγῶγιον καὶ μᾶς δίδει τύπους μὲ μίαν ἐκκληύσουσαν πίστην ἀπόδοσιν. Ὁ κ. Μπασιᾶς διὰ τῶν πρώτων θεατρικῶν του ἔργων ἀπέδειξε ὅτι βαίνει πρὸς κα-

Πέπη Ζάμπα

Ἡ πρωταγωνίστρια τῆς «Κάτιας»

τάκτησιν τῆς σκηνῆς. Καὶ κάθε νέον ἔργον του ἐπιβεβαιοῖ τὴν πεποίθησιν ὅτι γρήγορα θὰ ἐπιβληθῇ ὄχι διὰ τοῦ θορύβου, ὅπως ἄλλοι, ἀλλὰ διὰ τῆς πραγματικῆς ἀξίας.

Ἐκ τῶν ξένων ἔργων κανὲν δὲν εἶχεν ἐξαιρετικὴν ἀξίαν.

Ἡ ὁπερέττα εἴλκυσε περισσότερον τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ. Ἐσημειώθη καὶ ἓν ρεκόρ παραστάσεων ἀξιοσημείωτον. Ἡ «Κάτια» προσεκολλήθη ὥς στρεῖδι εἰς τὸ πρόγραμμα χάρις εἰς τὸν περίφημον Λεάνδρον, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν Ἡρὸν ἐξετρέλλαναν τὸν κόσμον. Ὅπισθεν τῆς Κάτιας, ὑπὸ ἔποψιν κοσμοσυρροῆς, ἔρχεται ἀμέσως ἡ «Ζιγκολέτ», ἥτις συρθείσα ὑπὸ τοῦ ἀντεισαγγελέως κ. Χυτήρη δι' ἀσέμνους σκηνὰς μέχρι τοῦ πλημμελειοδικείου ἔτυχε μεγαλοψύχως χάριτος.

Εἰς τὴν «Ἀλάμπραν» ἡ λαϊκὴ ὁπερέττα διεσκέδασε τὸν κόσμον ἄνευ ἀξιώσεων.

Εἰς τὸ συνοικιακὸν θέατρον Παγκρατίου ὁμιλος νέων Ἑρασιτεχνῶν ἔδωσε φιλολογικὰς παραστάσεις ἔργων νέων συγγραφέων.

Εἰς τὸ «Κεντρικόν» ἐγκατεστάθη ὁ νέος θίασος τοῦ κ. Ἀργυροπούλου. Κυριαρχεῖ ἡ Γερμανικὴ φάρσα.